

Latweeschu Awises.

Nr. 17.

Zettortdeenà 28. Aprill.

1860.

Gluddinafchana.

Zeen. Gubernatera kungs seel isfluddinaht scho zaur Ministeru 10tâ Merzi 1860 isdohtu Keisera pawehleschannu:

1) Ja kahds us bikketi atlaists saldats jeb undrapzeers apgrehsojahs zaur to, ka winsch kenderen un wasajahs aplahrt, jeb nelabbi turrabs, jeb tâ dshwo un darra, ka tas draudsei par apgrehzi bu jeb zitteem par kahrдинаfchannu us kinnu, un wissuwaital ka ne griib klauft, waldineekeem un wezzakeem prettim turrabs; tad kahds tuhda jafanem, janodohd tuwakam Inwalidu wirsneekam, kas winnu nosubtihs pee Gubernements pilfata Garnisones waldineeka un winnu sawâ regimente atkal nodohs; tahdam atrens tahs Schwrones un to rekti par atstanneeku palikt.

2) Kad peederriga waldifchana to par labbu atrohn, tad tahdu wainigu bikketneeku ir bes seelas ismellefchannas nosubta us sawu regimenti.

3) Pehz schi 1 un 2 liffuma tahdu wainigu bikketneeku nosubtihs: — a) pilfatôs, Polizmeisters; b) aprinkôs, bikketneeku kas muischneeku muischâs apwainosees, pilskungs; c) Krohna muischâs, aprinka waldineeks; d) Appanashu muischâs, kantoris.

4) Us tahda saldata bikketi ja-usraksta ta waina, kadeht winsch tohy nosubtihts 2c. 2c. 2c. Ja kahds skaidraki griib sinnaht, kâ tas ja-isdarra un kâ tee wainigee pee sawahm regimentehm janosubta, tad lai islaffa Kursemmes Gubernements Awischu Nr. 32. 1860; jo Ministera kungs pawehlejis schohs liffumus Gubernements- un Latweeschu Awises isfluddinaht un wisseem bikketneekeem zaur pilfata polizejas un pagasta teefahm skaidri isstahstihht un stipri peefohdinaht, lai negohdigi ne turrabs. Zalgawas pilli 19tâ Aprill 1860.

Kursemmes Gubernatera weetâ Wize-Gubernaters Barons A. Henking.

Kanzlera Direktors G. v. Rummel.

Awischu-sinnas.

Zalgawa. Muhsu Kungs un Keisers Kursemmes zeen. Gubernatera Kungu, Jhstu Stahst-rachtu v. Brevern pagohdinujis un puschkojis ar St. Stanislaus swaigsi no pirmas schkieras ar 2 sohbineem.

Pehterburgas Awises raksta, ka muhsu Keisera weetneeki ar Japanas Keiseru 7tâ Augustâ 1858 andeles derribu faderrejuschi un nu schi 17tâ Webruari 1859 apstiprinata tappuse. Zaur scho derribu ar Kreeweem nospreests, ka muhsu Keisers pee Japanas Keisera allasch turrehs Ministeru, un tannis 5 ohstas kur Kreewi war andeletees, weetneekus turrehs, kas gahda, ka wifs eet pa kahrtam. Kreewi

un andelei tohy nowehletas tahs paschas rektes un teefas kas zittahm tautahm jaw ir, jeb taps nowehletas. Awises taggad laffam, ka 2 Ollenderu kuggu kapteini, kas Japanas pilfata Tokuhama bijusch, eela no pilfatneekeem nokauti tappusch, — kalabbad, — to wehl ne sinn.

Wahzsemme gan bihstahs, ka ne palikschohht bes kerra ar Napoleonu, kas kahro pehz Reines uppi un schinnis deenâs fahl stahstihht, ka griibohht Luffsemburgas semmiti un stipro pilfatu, — kas Ollantes Achninam peederr un peeturrahs pee Wahzsemmes walstu-beedribas, atnemt un pee Belgias walsts peelikt, un par to kahdus stiprus pilfatus no Belgias dabbuht, — tomeht Wahzsemneeki

ne warr fa-eet weenâ prahâ, un gaddahs wiffadas leetas, kadeht tee ne warr fadraudsetees. Tahda ta pafaula! Itkates tiklai luhko us to, kas gan pafcham, bet ne ir zitteem un wiffaem par labbu buhtu, un tâ tad labbi ne warr eet!

Spania. 14tâ Aprili Spanjeri ar Marokkeeschem Tetuanâ meeru faderrejuschî, Aehnineene to apstiprinajuse un Spanias saldati nu pahnahl mahjâs. Tetuanas lasaretès effoht gullejuschi 10 tuhft. 727 Spanjeri ar kolera fehrqu, 8196 ar zittahm flimmibahm un 1680 kauschanâhs ce-wainoti, tas irr wairak kâ 20 tuhft. flinneeku. Medsi kahdu pohstu karsch padarra! — 18tâ Aprili Tortosas pilfatâ Spaniâ noteefajuschî un noschahwuschî Generalu Ortegu, kas to dumpi fahjis zelt. Arri kahdâ semneeka buhdinâ nagahjuschî Prinzi Montemolinu un wiinna brahli Bernandu, kurreu labbad to nemeeru gribbejuschi zelt, un tohs noweduschî us Tortosu.

Italia. Sawojas, Nizzas un Schweizeru walts labbad wiffi leele waldineeki nu atrakstijuschî Napoleonam un Schweizereem isteikuschi: Schweizerei lai apmeerinajahs, jo wiinnas brihwestibas ne drihftoht neweens pa-ihfinaht tabehl, ka 1815tâ gaddâ wiffa Ciropa par to effoht galwojuse, ka fchi ne taptu aistiktâ. Par scho leetu un arri Sawojas un Nizzas labbad, kas nu Napoleona rohkâs, fuhtischoht waldineeki sawus weetneekus us Parisi, (us Londoni jeb Brisseli gribb Bruhsis un Calenderis), — lai tee par to spreesch. — Rohmâ Generalis Lamorisjehrs stipri darbojahs Pahwestam karraspehku fagahdaht, bet effoht ar to puhlina deesgan. Arri Modenas Erzogs, kas karras-laikâ (1859) ar sawu karraspehku sawu semmi atstahje un nogahje pee Gistrikeereem, sawus saldatus Pahwestam fuhta, un gaddahs wehl zitti wirsneeki ir no Sprantscheem, kas turpu gribb eet. — Par to nemeeru Siziliâ nelahdas skaidras sinnas ne warr dabbuht, jo Awiises raksta, ka dumpineeki no Palermas un Messiuas isdfihiti un fallas widdû no 35 tuhft. saldateem, ko Aehninsch turpu nosuhtijis, salauhti tappuschî un nu-pee meera palikuschî. Turprettim attal ar grahamatahm no Si-

zilas raksta, ka fallas widdû dumpineeki wehl stipri turrotees, un schinnis deenâs arri Sardinjeru Generalis Garibaldis, ko Italeeschî lohti zeen, us Siziliu effoht-nogahjis, Siziliâs fallineekeem palihdseht, jo tee arri gribb palikt par Sardinias Aehnina laudim. Tâ tad nu deemschehl tur wehl deesgan fajulschanas un pohsta! — Pa tam Italeeschî Toskana sawu jaunu Aehnina ne sinn deesgan gohdaht un par wiinnu ispreezatees, un luhguschî, lai wehl ilgaki pee teem paleek leelâ Worenzes pilfatâ. Aehninsch arri sawas jaunâs walts zittus pilfatus apmekleschoht un laudis ar preeku us to kataifahs.

Rihna. Calenderu un Sprantschu karraspehka leela pufte tur jaw irr atnahkuse un Generali Rihnâs Keiseram grahamatu laiduschî un skaidri isteikuschi, ko gribboht. Ja Keisers noliktâ laikâ ne teiks, ka tâ darrihchoht, tad fahs karrroht.

— 8.

Bruhschôs tikke rohkoht semmè us lauka leels dsintara gabbals, 22 mahzinas gruhts, israkts, kas nu us Berlihni effoht aisfuhtihst. Bruhschu waldineeks 2 tuhft. dahlderus par to effoht makfajis.

Rihnâs femmes kartuppeli irr Wihnes pilfatâ, Gistrikeeru walsti atnahkuschî. Schee effoht 15 lihds 20 zellas garri un dasch lihds 20 lohtes (diwi tresch dakas mahzinas) welkoht. Gistrikeeri schohs kartuppelus sohlahs pee sewim stahdih. Dsirdefim, kâ tee nahkoschu gaddu teem isdohfees augt.

G. F. S.

No Wihnes raksta, ka tur diwi muhrneeka selli atradduschî stary saweem ammata beedreem weenu, kas seewischlis. Wiinna jaw 7 gaddus nepasihtha, par muhrneeku strahdajusi un par neddeku 7 lihds 8 gulschus pelnijusi, no kurras naudas leelaku daklu spahrkassè likkuse.

— 10.

Wesselibas drauga padohmi.

III. Kas jadarra, kad azzis apfahp.

„Ro azzis reds, to firde tizz“ un „ko azzis ne reds, to prahts drihs aismirst.“ — Schee wezzu kauschu fakkami wahrdi jau parahda, zil augsti zee-

nijama dahwana spohschas un wesselas azzis irr. Zilweks, kas gaudens us azzim, gaudrihs täpat israhdahs, kà masf behrns; mas fo warr padarriht bes zitta palihga, maifiti ne pelna un stahw nab-bagu fahrtä.

Azzu dakteris buhdams, es dauds un daschlaf-rtigi esnu ruhpejees un darbojees atrast tahs wainas, zaur fo muhsu tehwu semmè tik warren dauds azzu-slimmibas rohnahs un zaur fo Deewam schehl tik dauds azzis pohstä eet. Bes ween tahm wainahm, kas wissur pasaulè azzis maita, kà: daschadas fehrgas (balkas un zitti issttumi), sa-aufsteschanahs, duhmi, puttekti un pihschti mahjäs, rijä un zellä, leels karstums u. t. j. pr., pee muhsu mihsleem Latweescheem wehl atraddu itlin ihpaschas wainas, kas azzis pohsta. Lihds schim retti esnu redsejis muhsu laudis sawas azzis aplohpjam un ismasgajam ar skaidru uhdeni, kad tahs peeputtejschäs jeb karstuma pilnas. Zapchz tahs ahtrakti apfahp un kad taggad wehl brandwihnu dser un ar netihru rohku berse, tad tahs paschas azzis, kas labbi aplohptas, ihfä laikä atkal buhtu atspirguschas, tà apfahp un apfirgft, ka jamelle glahbejs.

Bet — kahdu glahbeju tee melle? Woi eesi tuhlin pee labbi ismahzita daktera? Wehl ne; kas dohs! — Papreelisch ja-eet pee kahdas wezzas seewinas, kas essoht labba sinnatneeze pee azzu wainahm, kà Prizzis, Ilse, Brenzis un Nutiusch ap-leezina. Kas pee tahdas masas wainas tuhlin skrees pee daktera? Tas mohzihs ar schreppeschanu, ar dehlehm, tulsnu-plahksteri peeliks un Deews sinn fo wehl darrihs!

Daudsinata un eeteikta seewa, kas kà pats gudralais dakteris gan ne mahf ischlikt wissas azzu-wainas pee azzu silhites un swaigsnites, pee tahs dakas ahdinäs, kas aplahrt to swaigsniti, pee ta silyteram lihdsiga azzu drehgnuma, pee ta azzu dibbenä atrohnama autina, us fo wissas ahra lectas atspihd, pee azzu baltuma, pee laktineem, plaktineem un pee affaru awotina, un gan ne passist wissas sahles, kas pee schim daschadahm wainahm palihdsigas, — schi seewa gan ne liks plahksteri us pakausi, jeb dehles ais aufim; arri ne dohs plahnu

passlahbu dsehreenu, kas affinis dseffe, ne taifihf kahju-uhdeni, kas atwelk kurstumu no galwas us leiju, — kà to wissu „Mahju-dakteris“ mahja; wiina arri ne dohs to padohmu: lai eet pee daktera, kamehr wehl naw par wehlu; — bet sawä pahrgudrä woi wiltigä prahtä schi bahba darra tä:

Papreelisch eekaisa azzu-zuffuru jeb Sprantschu kribtu (fo no Schihdela pirkuse) un tad ar luppattu isflauka, lai azzis atkal paleef spohschas. Bet tahs ne paleef wis spohschas un tà tad pehz kahdu deenu celeij stiprakas sahles, kà pihpes suppi (tabbala-elji) jeb filku sahlagu, lai labbi iszehrt. Iszehrt gan, bet tà iszehrt un appluzzina, ka taggad azz israhdahs, kà affinais gallas gabbals; silhite un swaigsnite apwekkahs ar pelleku plehwi, plaktiniu eelschas pussè cemettahs puhtes. — Drohscha seewa ir schè wehl mahf glahbt. Papreelisch ar sawu mehli islaisa plaktiniu krohkas un laktinus un kad ar scho smeckligu un gahrdu ahrsteschanu azzis wehl ne buhtu pagallam, tad flauka ar luppattu un beidscht ar nasi, kas tatschu buhs affaks par mehli, puhtes no plaktineem nokassa. Uk sawu lohpißku buhschanu!

Taggad winnas gudribas awots irr ismelts; taggad nabbadfinu, kas Deewam schehl sawu preelischu wairs ne reds, aiswadda pee daktera, lai nu glahbj kahdus pußschu pilnas, pagallam sadraggatas azzis. Kad taggad wairs ne glahbj, kad daktera dohtas sahles un zitti padohmi tuhda lin labbumu ne parahda, — tad schim dakterim ween to wainu dohd un nu wehl skreen pee ohtra un trescha daktera un kad arri tee ihfä laikä ne mahf paglahbt, tad isbrahke un smahde wissas dakterus un beidscht eet pee kahda (no teefahm jau daudsfreis par krahpeju un wiltineeku atrasta) labdarra, kas sawä fleppenä weeta slimmus lautinus krahpj un aplaupä un — kad nu ir schis gohda wihrs pehdigu graffi panehmäs un azzis pagallam ispohstijis, — tad, brahliht, brauz tiklai mahjäs! Laika deesgan atliktees aiskrähni tuppeht, waimanah un prahstites, kas pee tawas nelaimes wainigs bi-jis.

Wehl peeminneschu ihvaschu azzu-flimmibu, kas Kurfemmē un Leifchōs kōhti eewaislojusees. Pee schihs atrohn azzu plakstinu mallas, (wissuwairaf pee augfcheeem plakstineem) us eefschu greeftas tā, ka tee smaltee mattini us azzu sibliti wirfā gull un to grausch. Zaur to azzis lohti apfahp, jo deenas jo wairaf tumfchas un beidsōht pagallam neredfigas paleef. — Schi waina zeklahs no netihribas un zaur to, ka apfirgufchas azzis ilgi wahrgst un nihft bes daktera padohma un sahlehnm.

Arriidsan pee schihs azzu-flimmibas bahbas irr pirmas glabbejas. Dohma, ka azzis gan palifschōht weffelas, ja tillai tohs mattinūs iswiltks (spalwas islaffa). Tā tad ar nasi un ar weenu pirfstu scho mattinu gallus faspesch un norauj, bet retki kahdu iswell ar fakni ahra; tas gan buhtu labbaki, jo tee mattini, kas naw pagallam iswiltki, bet tillai norauti, wehl affaki paleef un azzis ka grausch tā grausch, itt ka fuffeklis. — Azzis ahtri pagallam pohstā eet, kad tahdu wainu tuhdaun eefahklumā ne rahda labbi mahzitam, ihstenaam azzudakterim, kas ahtri un gruntigi paglahbs ar greefchanu, jo schē nekahdas sahles ne derr. Pehz 6 deenahm azzis tad buhs weffelas. Tapehz luhdsams ne bibstees un tizzi manneem wahrdeem, ja tee arri daschureis buhtu ruhkti. Taisnigs un ustizzigs draugs ne glaudisces kā sunkis un ne dohs zukfuru, kad jadōhd ruhktas taisnibas-sahles, lai patihf, lai ne patihf.

Dr. I. v. D.

Stundinaschanas.

 Teem, kurreem irr Leepajas Spahrkaffes = Scheines im sibmes no weena rubk. no septindesmit un no peezdesmit kapeitkeem fudr. Leepajas Spahrkaffe (kraschanas = lahde) darra sinuam: ka schi griibōht, til ahtri zil ween war, schihs Scheines attal eemih prett jaunahm Scheinehm, un la tee appafschrakstitti Spahrkaffes waldineeki tamdehl isdeenas libds 12tai Zuhna deenai 1860, bes ween fwehtdeenās un fwehtkōs, no pulkten 12 libds 1 pufdsdeenā Spahrkaffe buhs un schahs Scheines is-

mih. Tas tamdehl tā irr jadarra, ka gaddijufchees wiltineeki, kas tahdus 1 rubeku-gabbalus blehdigi arri taiffjufchi un ar to laudis un Spahrkaffi peekrahpufchi.

Leepajas Spahrkaffes waldineeki us to rabbdidami, tamdehl luhds, lai wiffi tee, kam tahdas blehdigas Scheines buhtu rohfās, tahs ne isdōhd, bet paturr un atneff pee Spahrkaffes, ka tee to nelabbu Scheinu weetā warretu dabbuht labbas un derrigas Spahrkaffes Scheines. 2

Leepajā tai 12tā Aprill 1860.

Leepajas Spahrkaffes waldineeku appafschrakstitti wabrdi.

Tuwn pee Nihgas pilfata daschadi dsimts semmes-gabbali, ar tahm us teem pascheem stabwedamahm ehlahm, un wiffu, kas turklat peederr, libds 3000 puhra-weetahm lohpā leeti, kur eefsch tibrahm, riktigahm rohbeschahm atrohдахs dahra- un arrama semme, plawas, meschs un arri weena dalka nohras, un par kurreem nekahdas nodohschanas naw malfajamas, irr pahrdohdami, woi wiffi lohpā, woi arri masās dalkās pa puhra-weetahm, par dsimtu ihpafschumu. Pirzeji tohp luhgti, tahs tuwalas sinnas un apluhfoshchanas ta semmes-rulla deht peeteiktees Nihgā, Leelajā smilfchu eelā, Die-ma u a m m ā, pee Adwolata kunga 2

J. G. Vielrose.

Tai 24tā Mai mehnescha deenā Disch-Zima-jas muishā no jauna noturrechts ubtrupf, kurrā wairakfshlitajem pahrdohs wiffadas derrigas leetas. 3

Us Keisera Majestetes, Patwaldineeka wiffu Kreemu walsts pawehleschanu

u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr.

no Talses Aprinka-teefas us Sabilles brand-wihna degga Stranffa aizinafchanu wiffi parradu de-weji un parradneeki ta Sabille nomirruscha namneeka Kristapa Strauffa zaur scho grahamtu usāzinati ar fawahm prassifchanahm un ismalfafchanahm tanni no listā weenigā terminā, probti tanni Gtā Junija deenā 1860 usdōht; ja kahds ne klauschs un schi terminā tā ne darrihs, tad tahds nekā wairē ne warrechs prassihf un ar tahdu darrihs pehz listumeem. 3

Talsē tanni 22trā Aprill 1860.

Weerakungs v. Firds.

Registrators: A. Vogel.

W r i h w d r i k k e h t.

No juhmallas-gubernements augstas waldifchanas pufes: Collegienrath G. Wlaese, Zensor. Jelgawā, tai 25. April 1860. No. 169.

Jannas sinna s.

Trifatas draudses (Widsemme) mahzitajom tai 26tä Zuhni f. g. bij leela behdu deena; jo winna 25 gaddi wezs dehls, — kas jaw us mahzitaja ammata bij istudeerejis un pee fawa tehwa ar spreddika fazzifchanu un zittahm draudses darri-fchanahm darbojahs, — tappe glabbahs. Tehwam dehls lihds schim leelu preeku darrija, jo ne bij ne ween stalts no auguma, bet winna ihstena behrna mihlestiba un paseemmiba tehwam un mahtei daudsfreis firdi eepreezinaja, un tee zerreja par to puhliuu, fo tee dehla fshohlas gaddos redsejufchi, faldus auglus peedshwoht. Jaw daschs draudses lohzeelis, pee behrnu pahrlausifchanas un mahzibas jauna mahzitaja tiffkumu redsedams un mahzibu dsirdebams, Latweeschu fallkamu wahedu isfazzija: „Drihs buhs tehwam weegla deena.“ Bet, al! schis wahrs ne peepildijahs wifs, jo diwi neddetu laika bij mihlais dehls par nahwes laupijumu. Taks affaras un firds fahpes, fo zeen. wezzaki, brahki un mahfas par fawu mihlu aisgahjufchu raudajufchi, irr ne-aprakstamas; lai tew, mihlais lassitaje, ja zaur behdahm no ta Kunga effi pahrbauhdits, tawa firds taks apraksta. Winna behru deena labs pulks semneeku un Wahzeeschu Trifatas basnizu pildija. Draudse parahdija jaunam aisgahjufcham leelu gohdu un mihlestibu, jo pehz pilnigas Deewa kalposchanas, kas pulksten diwds beidsahs, gaidija leels pulks lauschu lihds pulksten peezeem; tad gahje alkai wiffi ar dauds zeen. mahzitajeem, draugeem un raddeem, paschi zeen. wezzaki papreefschu, tad draudses lohzeeki no pallakas basniza. Ar behdu pilnu firdi un affaru pilnahm azzim apflattija wezzaki fawu mihlu dehlu, kas preefsch fw. altara — fur preefsch ne zil ilga laika dsihws buhdams tehwa spreddiki itt usmannigi bij klausjees — ar pulkehym

un frohneem puschkota sahrka, faldä nahwes meegä duffeja. Pats zeen. Trifatas mahzitajs istahstija us altara Wahzifki un Latwifki fawas behdas draugeem, raddeem un draudsei; pehz winna wehl trihs mahzitaji, pallak-paliffufchu behdigas firdis stiprinadami un draudsi pasklubbinadami, fawam gannam gruhthu behdu nastu palihdscht nest, iswadifchanas runnu beidse. Pehz tam basnizas pehrminderi lihki isneffe no basnizas. Laudim, kluffä prahtä ehrgelu behdigu iswaddifchanas flannu klaufotees un fawa ganna behdas fajuhtocht, karstas affaras pahw waigeem birre. Saulite, (kas tai deena ne bij spihdejusi, jo bij wehfa deena, stiprs leetus lijis un tumfschi padebbefchi) jaw us wakkaru noreeteijfi, itt lä gribbedama behdu padebbefchus nogreest un fahpju affaras noschahweht, mihligi atspihdeja. Deht stipra leetus zelsch bij dublains; bet par to neweens ne schehlojahs; pats ar fawahm aufim dsirdeju, la fazzija: „Kaut wehl flittats zelsch buhtu, es tomehr muhsu aisgahjufcha deht, kas scho pawaffar pee muhsu behrneem bes apnikkas puhlejees, labpraht bristu.“ Lai gan kapsehta no basnizas kahdas diwi werstes tahtu, tomehr nesseju ne truhle; katre to ar preeku buhtu darrijs, kaut ween buhtu klaht tizzis. Pee kappu wehl trihs mahzitaji spreddiki turreja; pehdigi pats tehws ar swehteem swehtifchanas-wahrdeem fawu mihlu dehlu pehdiga duffas weetinä pawaddija, pehz ka tad arri drihs fmiltis winna nahwes gultu apsedje. Lai jauneklis dufs weegli dsestra semmes kambari, lihds kamehr winnu tas Kungs mohdinahs tai leela deena, kurrä wiffi, kas eefsch Jesu Kristu tizzejufchi, winna gohdiba ee-ees dsedadami:

Deewa gohdam muhschigi
Es scheit flandinafchu
Un ar englessem tiffufchi
Deewam padfeedafchu.

Gehrbts ar faules spohschumeem
Sawas rohtas zelschu,
Zs teem dsibweem awoscheem
Uhdeni es smelschu. P. P—n.

Wahzsemmes Awises raffta, ka nesenn kahda 17 gaddus wezza meita zaur mahnu-tizzibu sawu dschwibu paspehlejuse schahda wihs: Wehla wafkara ta gabje no Ellbohgenes zeema tahdeem kappeem, no kurreem laudis melsch ka tur spohlojoht, garram. Meitai pee kappeem nahloht jaw wiffi matti no bailehm stahwu zekahs, un par nelaimi neschlawai (fo ta us mugguru nefs) schnohre pah-truhst un neschlawai nokriht semme. Meita ne skattahs ne buht wairs atpakkal, bet no bailehm pahruenta un dohmadama, ka spohls to darrijis, spohle mahjas, bet tiffu par mahju fleegfni pahrlahpufi, kriht pee semmes un irr nohs! Mahzees scheid diwas leetas: 1) No spohseem ne buhs plahpacht un ne tizzeht, ka tahdi irr. 2) Kad fo nakti reds un dsird, tad to ne buhs tulih par spohlu turreht; bet il reises lahbi pahremelleht, tad israhdisces, ka naw ne buht tahdu spohlu, kas zilwekus baida. Sakkams wahrds mahja: „Kas mahneem tizz, tas ehnas grabhsta.“ Gudrs un Deewabihjigs zilwels spohkus ne passihst. E. F. S.

Dortmundé (Westpahle, Pruhshos) bij nesenn kahda pamilija daudf slimmeneeki. Tur nu nonahze kahds seewischlis un fazzija, ka schuhpuli gulledamam behnam effoht bants-tahrs, bet to paschu warroht lehti atdsiht; ta warroht ir namma-tehwa slimmazgis par lehtu maksu isdseedeht. Wiselabbal effoht, kad preeksch tam leekoht mischas lassih (willt), un fchi mischu lassifchana palihdsoht latru reis, kad ta Werles klosteré tophoht noturreta. Behrna willaino kleiti un mahtes melno tibeta-kleiti, fo ta sawas atkahlas nefsuse, wajagohht lihds ar weenu dahlderilakkata eefect, tad gultas dekki eschubht un us Werles klosteri aisfuhst. Wiswehlat 19ta deena buhschoht wiffas slimmibas isdseedetis, un tee laudis buhschoht tahs drehbes atpakkal dabuht, til tas dahlders paleekoht preeksch klostera. Mahnu-tizgige lautini dewe tahs prassitas leetas. Tad wiltineeze fazzija namma-mahtes slimmal mahfai, ka ta par 75 kap. arri warroht tahda wihs weffela tapl. Tai nu ne bij wairak ka 45 kap.; bet ir ar

to bij wiltineeze meerá, jo par fcho naudu warroht Werle ka wairak ne pahstans list skaitiht. 19 deenas pagahje, bet — ka prohtams — drehbes ne tappe wairs atpakkal fuhstas un no slimmneeku labbofchanahs ne bij neta. Blehdneeze bij naudu un drehbes preeksch sewis paturrejuse. Ta tappe par to us weenu gaddu zeetuma eelikka. Wehl deemfchehl ir pee mums tahdu leht— un mahnu-tizzigu deefgan. —ld.

Biskaps Alberts no Apeldern (Bukshewden). Nihgas pilsehta.

Behz Bertolda nahwes Brehmeru Erziskaps to ihstenu wihru par kristigas tizzibas fluddinataju Widsemme eezehle. Schis wihrs bij Alberts no Apeldern (Bukshewden). Papreeksch Alberts reisoja pa Sweedru un Norwegeru semmi un pa deenas-widdus Wahzsemmi, laudis us karru prett Widsemneekem flubbinadams un par algu winneem grehlu peedohfchanu sohlidams. Zaur tahdu sohlifchanu Alberts itt weegli leelu karraspehlu bij kalassijis un no brauze pawaffara 1200ta gadda ar 23 kuzgeem us Widsemmi. No pirma galla Wahzeefcheem gandriht buhtu flikti klahjes, ja Brihsu tauta (Friesen) winneem ne buhtu paliga nahfufe un Lihbeeschu sehjumus un mahjas ne buhtu nodedfinajuse. Par to Lihbeefchi ta isbihjajs, ka winni Wahzeeschus luhdse meeru faderrecht, un diwi no winnu wezzajeem, Azo un Kaupo, liffahs kristitees. Nu fasaufe Alberts wiffus Lihbeeschu wezzajus us maltiti, un liffle winnus, kad tee wiffi bij atnahfufchi, laipnigi pameeloht. Behz maltites tiffle par meera-derrefchanu norunnahs un Alberts pagehreja kahdus jaunektus kihlahm. Wezzaji to gribbeja leegt, bet sew par nelaimi tee eeraudfija, ka ta mahja, kura winni bij, jau ar apbrunnoteem wihreem bij apstahdita un wiffas durwis bij aisflehtas. Wihdamees, ka ir wianus paschus us Wahzsemmi ne noweddoht, nodewe winni trihsdesmit no faweem dehleem kihlahm. Alberts, gaufschi par sawu isdewigu willibu preegadamees, nesfuhfija tohs trihedesmits sehnus us Brehmeni un liffle winnus tur kristiga tizziba mahzih. Weenu juhdsi leijas-pufe Sallaspilles atraddahs pee Daugawas krafta weena weeta, kurre par Nihgu fauze.

Schinni weeta Alberts bij nodohmajis pilsehtu ustaisiht, un tadeht tas iseludse iswehleschanu no Pahwesta Junozenza III. Pahwests wehleja ne ween pilsehtu ustaisiht, bet arri apsohlija tai jaunai ustaisamai pilsehtai dauds brihwibas. 1201mā gaddā sahke Alberts, tiklihdš ka no Wahzsemmes bij mahjās pahnahjis, jaunu Mihgas pilsehtu ustaisiht. Ar laiku atnahze no Brehmenes un zittahm semmehm dauds kaupmannai us jaunu Mihgas pilsehtu. Tā tad pamastinam mahjās ar eedšihwotajeem pildisjahs, un muhsu deenās irr Mihga weena no tahm leelakahm andeles pilsehtahm, kas ar dauds semmehm andele.

K. U.

Dindesmit dewinas stundas nahwes breefmas, brandwihna deht.

Mesem dabuju no kahda drauga, kas Kamas Gubernija ne tahl no Zurburgas dšihwo, grahmatu, tur schis augšchā minnehts notiklums tā bij aprakstihšs: „Tā 24tā Merz schinni gaddā gahje agrumā trihs Leischi pahr Mehmeles jeb Mihmenes uppi — 12 werstes uppes augšhpuffē no mums — us Pohseem pehz brandwihna. Teem par uppi atpakkat nahsoht, sahš leddus eet; divi no winneem noslihkst, treschais no weena leddus-gabbala us ohtra lehdams, paleel dšihws, bet brauz lihds ar leddus-gabbaleem un straumi us leisu. Tā nakti no 24tā us 25to Merz tappe schis nelaimigais muhsu muišchā, kas us Mehmeles augsteem krasteem stahw, garram nestē. Mehš isdširdušchi winna breefmigu kleeğschanu, isškreham paligā, bet nakti nelo ne spehjam darriht, kautschu dauds kaudis bij un no firds gribbeja palihdseht. Ohtrā rihtā pulksten 7uds tas Zurburgai garram gahjis. Tur kaudis lohiti publejuschees to no ta bailiga leddus-plohsta nodabbuht, tomehr wolti; lihds beidsoht pulksten 3 pehz pufsdeenas tai paschā deenā, pee Bruhschu rohbescheem, Bruhschu firdigeem matrohšcheem laimejees scho bailēs nowahrgušču un iswihtušču leddus-brauzeju isglahbt. Tā tad schis brandwihna-wehrgs, kas ar wisseem zitteem Leischeem bij saweem mahzitajeem swehti apsohlijis brandwihnu atstahht, us dšerschanas zella palikdams irr brandwihna deht pahr Mehmeles uppi gahjis un 40 werstes us leddus-gabbaleem pa uppi brauzis;

bet zaur Deewa schehlastiba tas kluē isglahbt. Nu winsch irr swehrejis, Deewu peesaukdams, ka winsch sawā muhschā wairš to wella dšehreenu muttē ne nems un par to gribb gahdaht un ruhpetees, ka ar winna behrni un behru-behrni tapat brandwihnam pawissam atsakka.“ Tee winna wahrdi. Wehl no fewis kahdus wahrdis peelisšču klahht. Kad zilweks 29 stundas nahwes breefmas, 40 werstes pa dšillu straumi bes laiwas un plohska braukdams wehl dšihws paleel un isglahbt tohy, tad teescham warr faziht, ka tas irr brihnischligs notiklums. Bet es tewi waigaju, mihlais tautas brahl, kas tu scho sinu lassī: kā tas nahkahs, ka tas Leitis, pehz tam kad winsch gruhti bij pahrbeedehts, tā gudri proht runnaht un darriht? Winsch nu atsiht brandwihnu par wella dšehreenu un zeeti apnem-mahs, turpmak to wairš ne baudiht. Kas tad winnu us to pamahzija un skubbinaja? Redš, tas bija ta swehta garra darbš; jo tas swehtais Gars muhs ne ween zaur swehtu Deewa wahrdu jeb zaur zilweku mutti us labbu pamahza, bet arridsan zaur brihnischligeem notiklumeem aizina un apgaismo, tas irr: winsch sauz, lai zilweki wissu launu atwett un Deewam pa prahtam dšihwo, un ne ween sauz un skubbina, bet arridsan us to palihds, ka atsiht buhs to launu un labbu zellu. Pee schi Leischa ta swehta Garra aizinaschana un apgaismoschana ne bij welta; winsch atsinne, ka slikti bij darrijis un kahroja sawu launu dšihwes zellu atstahht; tapehz swehtais Gars irr tahlak pee winna sawu swehtu-darrischanas darbu warrehs pastrahdaht, prohti winsch to swehtis un pee Jesus Kristus usturrehs, ka jau 3schā tizzibas lohzeeli to esam mahzjuschees. Paschelojahs tiklai, ka wehl dauds kahdu zilweku, kas sw. Garra aizinaschānu tahdā wihsē ne buht ne sajehdš jeb wehrā ne nemm. Zil daschs dšehrajs ar eesillušču gahwu gull sliprā falnas laikā sneegā nokrittis; winsch nosalku, jeb winna lohzeeli atskaltu, bet Deews leel zittam zilwekam winna laikā sawahkt un isglahbt. Winsch paleel dšihws un wessels un — dšerr jo prohjam, ne atsihdams Deewa schehlastibu un sw. Garra aizinaschānu us labboschanohs. Zittu reis atkal, woi ugguns-grehs, woi sibbina spehreens nilna sehrga jeb zittas kahdas breefmas tawu tuwaku aisiem

un cewaino, un tew tur tuwumâ effosham sezzen eet; Deewo — tà falkoht — azzim redsoht tewi isglahti un tomehr tu schinni isglahtschana fw. Garra aizinaschanu ne redsi. Al, ne laid par galwu schahdu aizinaschanu, bet atwerr tam fw. Garram fawas firds-durwis, kâ tas minnehts Leitio darrija, tad Winsch tew apgoismohs, swehtih un jo prohjam pee Jesus Kristus usturrehs.

Chr. S.

Sinnas par ffolhas buhschanu.

Rassiju schinnis deenas kahdâ jaunâ grahamatâ schahdas sinas: Seemeta-Amerikâ rehkina il us peezeem zilwekeem weenu, kas tohp ffolahats; Pruh-schôs il us 6 weenu; Sprantschôs un Enlantê il us 11 weenu; Gistreichôs il us 15 weenu; Kree-wusemmê il us 143 zilwekeem weenu. Bet us scheem rehkenineem tad tikkai buhtu drohscha palauschanahs, kad wiffâs semmês pee ffolaham tà falkoht weenadu mehru liktu klast. Pruh-schôs neweenu wehl ne lîks ffolhenu rindâ, kas wairak ne mahzahs kâ tikkai lassichanu; pee mums jau kates behrens tohp ffolhenu skaitlâ lîks, kas tikkai pee kaut kahda ffolhmeistera Abbezi mahzahs. Turprettim atkal tannis semmês, fur behrneem tschetrus woi peezus gaddus ja-eet ffolhlâ, ffolhenu skaitls faleekahs it jawads, ne kâ tannis semmês, fur behrni tikkai weenu seemu ffolhlâ eet. Us tahdu wihfi ir pee schihs buhschanas, kâ pee daschas zittas tas falkams wahrds: „Skaitli runna,“ mello; jo runnaht wiini runna gan, bet ne taisnibu. Jo drihs tizzu zitteem rakstatajem, kas neseem wehl leezinaja, ka Kreewu walstî us 800 zilwekeem tikkai warroht rehkinahht weenu, kas pateesi til dauds tohp ffolahats, zil schim brihscham wiina kahrtai un buhschanat buhtu derrigs un panahkams; un netizigis galwu kratta, kad zits fakka, kâ pee mums schim brihscham ffolhlu wairs ne truhktoht, un kâ wiffi muhtu ffolhmeisteri jau effoht teizami wihri, kam tikkai labbu grahamatu truhst, u. t. j. pr.

Mums rahdahs, ka ir ohtru til labbu ffolhlu un ffolhmeisteru turredami, zil taggad turrâm, mehswahl ne buhtum wiffi wiffai pahrtikluschi. Tass labbas grahamatas deesgan rastohs.

—e.

Sluddinaschanas.

Dirdedams ka dauds pasihstami, kas ar man andelejuschees, manni Sternena namâ mellejuschi, — es scheit sinnamu darri, ka es pee pascha tilta, pilfatâ ebrauzoht va kreifu rohku, pirmâ bohtê mahjoju. Leepajâ, 4tâ Augustâ 1860. 1

J. Wilhellmsen.

Schihdu swehtku deht taps **Weyz-Jezeres** lohpu un firgu-tirgus schinni gaddâ ne 5tâ, bet 15tâ **Septembri**, noturrehts. 2

Dohbeles tirgus, kas il gaddus tanni 28tâ Augustâ deenâ ir, taps schinni gaddâ, swehtku deht, treschdeenâ tanni 31mâ Augustâ noturrehts. 2

Preesch kahdas bohtes, Dinaburgas pilfatâ, tohp labbi ffolhehts jaunelis mellehts, kas andeli grubb mahzitees. Klastafu sinu warr dabuht us Zelgawas damba, **Aleberga** nammâ. 1

Wiffi fainneestî un zitti andeles draugi — kas pehrnaja un aisphehnaja ruddeni labbibu un linnsehllas pee „**Bajara**,“ pee Schagares (Annes) wahrteem, ir pahrdewuschî — tohp usajinati, atkal schinni ruddeni pee Bajara peebrault, fur tee par sawu prezzi leelako tirgu dabubs. Par itim labbahm linnsehllahm tohp Ribgas tirgus maksahs. Idras un wiffadas zittas afschirras no linnsehllahm jeb labbibas tohp arri pee Bajara pirktas un labs tirgus par tahm maksahs. 3 Zelgawâ, tanni 10tâ Augustâ 1860.

Bajars.

Gingulu mahjâs, Dohbeles aprinki pee Abgunstes muischas, ir tal nakti no 29ta us 30to Jubli 2 stigi, weens bruhns 8 gaddi wezs, ohtrs behrs 4 gaddi wezs, no plawas nosagti. Kas par scheem sirgeem warr flaidru sinu doht, fur tee ir, dabubs 30 rubl. fudr. pateizibas nandas. 1

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmass-gubernements augstas waldischanas ruffes: Collegienrath G. Blaesé, Zensor. Zelgawâ, tal 15. Augustâ 1860.

No. 138.

Uwifchu

Miffiones

Nr. 17.

peeliffums.

FINIS.

1860.

XXXVII. Par Deewa walstibu paganu starpâ.

11. Awrifas walfara-puffes malla.

(2)

(Statutes Nr. 14.)

Jaba. Gw. 3. 5. 6. Pateefi, pateefi, es tew fattu: ja kas ne peedsemu zaur uhdenti un Garru, tab tas ne warr ee-reef Deewa walstiba. Kas peedsumis no meefas, tas irr meefa, un kas peedsumis no Garra, tas irr Gars.

Sirdsmihlee miffiones-draugi, no waffaras-fwehtku atfwehtes fchee wahrdi mums wiffem atflann aufis un, lai Deews dohd! arri firdi. Tee mums mahza, ka tas Kungs no fawas puffes mums ar fwehtu kristibu gan dewis to atdsemdinafchanas spehku, fawu fwehtu Garru, bet ka ir mums tam pascham japedohdahs allaschin, ka ne palaischamees leekâ drohschiba un garrigâ kuhtribâ, dohmadami, ka tahdi tahdi effam jau derrigi buhtum to Deewa walstibu eemantoht, woi ka mums iddeenâs no jauna zihnischanas ne wajjadsetu prett fawahm wezzahm niknahm grehku-lahribahm un eelafroschanahm. Râ muhfu behrni katkifmê zettortâ mahzibas gabbalâ par fwehtu kristibu mahzabs: Ko apfihme tahda uhdens-kristiba? Za apfihme, ka tam wezzam Ahdamam eelfch mums iddeenâs zaur grehku-noscheloschanu un astahfchanu no grehkeem buhs apflifhizatam tapt un mirt ar wiffem grehkeem un niknahm lahribahm, un atkal iddeenâs preelfchâ nahkt un uszeltees jaunam zilwefam, kas eelfch taisnibas un schlihslibas preelfch Deewa muhschigi dsihwo — ta lai ir mehâs pee-augufchi un wezzi laudis to labbi apzerram un labpraht peenemam, kad lahds mums muhfu kannu grehzigu firdi

rahda, lai to dabbujam jo labbi atfihht un jo labbi pahrwaldiht un uswarreht zaur to spehku, to Deews mums kristiteem dewis. Muhfu miffiones-stahsti ihpafchi preelfch tam derr, ka tahda atfihfchana mums tilku. Jo kas par to nabbaga paganu grehku-buhfchanu tē laffa, tas tē lā lahda bildē nomahletu atraddihs fawu paschu firdi un fapratthihs, ja Deews winnu arri pasargajis no tahdeem nikneem grehku-darbeem un wahrdeem, ka pee paganeem redsam, ka tas grehku launums tal wehl arri pee mums paslehpahs firdi, kas wehl pilna netizzibas un mastizzibas, pilna daschadu grehku-lahribu un eelafroschanu, prett furzahm arri mums jazihnijahs. Tadeht draugi, ne launojeetees, ka mehâs jums tif daudis no to paganu grehku-buhfchanas stahstam. Rai tas jums par fwehtibu buhtu us atgreefchanohs no grehkeem un us atjaunofchanu juhtu firds-prahtha un dsihwofchanas. Tad nu fawu usfahktu zellu atkal tahlaf staigafim, un wehl mahzifimees par Awrifas walfara-puffes tautahm, ka, fur tas fwehtais Deewa Gars to laufchu firdis wehl ne irr atdsemdinajis, grehku pohsts un pasufchana jo leela.

Winnureis par schahm Awrifas tautahm, teem Mohreem jeb Rehgerem, dabbujam dsirdeht, ka winni bes wiffas Deewa atfihfchanas neprahstigeem mahneem un nelectigahm pestelehm un besdeemigeem burfchanas-fwehkeem padohdahs. Rai luhlojam taggad us winnu dsihwi. No ruhktas faknes arri ruhkti augti isdohdahs un nesawalbita meefas-lahriba meefu un dwehfeli un wiffu dsihwofchanu famaita. To redsam pee Mohreem papreelfchu pee winnu grehku eerafchas, ka ilkats wihrs tif daudis seewas warr peenemt, zil grihb. Tē nekahda mihlestiba un pazeefchana, nekahda kreetna behrnu-

audsinaschana un pahmahzischana, nelahda prahta pamohdinaschana un dsihfchana us labbu, ka ne warr isstahstibt, zil pee winneem pohstis wiffa winnu dsihwoschanâ. Gan atrohnahs starp winneem arri zittas ziltes, kas wairak prahta pamohdinasas, kas daschas skunstes un rohku-darbus deesgan labbi proht, kas drohscht un pastahwigi eelsch behdahm un breefmahm un duhschigi un stipri karrotaji; gan arri stahsta par zitteem Mohreem, ka tee sweschineekus labpraht pee fewis usnemm, kad ko labba dabbusjuchi ar pateizibu atmafka, kad ko winneem pasleppenî ustizz, aplam ne ispluffsch — bet leelaka pufse no winneem par brihnumu laifki, melki un sagli. Paschi wezzaki sawus behnus no jauna hm deenahm raddina us tahm grehku-fahri-bahm, ko paschi bes nelahda kauna dsenn, un wiffuwairak tee brandwihna-derschanu ta mihlo, ka ne bihsstahs sawus wezzatus, brahtus woi behnus par pahri stohpu brandwihna par wehrgeem pahredoht. (Ko tad darra pee mums tee dschraji, kas zaur sawu derschanu feewu, behnus, wiffu sawu buhschanu un paschi fewi pohsta eegahsch?) Ak teescham, fchee noschehlojami Mohri grehti, grehti zeesch to grehku-kaunumu, kas usmahzees wiffseem grehzigeem zilwekeem; dseedinaschanu un pestischanu winni ween warr dabbuht zaur Deewa scheslastibu eelsch Kristus. Winni zilweku ghimi buhdami gandrihs par lohpeem paliffuschi, un tomehr arri eelsch winneem wehl, itt ka dsirksteles pelnu tschuppâ, ta Garra sihmes redsamas, un ja kas no winneem pee tizzibas eelsch Kristus nahzis, tad tas ar sawu firfnigu pateizibu, ar sawu dedfigu Kristus mihlestibu, ar sawu Deewabihjigu dsihwoschanu tohs apkaune, kas paschi kristigâ draudse dsimmuschi, auguschi, un tomehr itt ka bes Deewa dsihwo. Gr.

(Eurpilikam wairak.)

Zetsch zaur missiones darbu.

II. No missiones pfaunjama.

C. Australia.

(Stattees Nr. 16.)

Ta sawz wiffas 700 keelas un masas fallas, kas leelaja juhra starp Asiu un Ameriku irr iskaifstas. Tê irr 2½ milj. eedshwotaju, kas mahnu-tizziba,

neschlichstiba un kaufchanâhs dsihwoja. Bet Deewa wahra fluddinaschana te tohs wiffseelakus brihnuma darbus irr padarrijusi; 25 gaddus atpakkat tur bij 25 tuhft. kristiti un taggad jaw 250 tuhft.; 50 tuhft. Deewgaldneeki; Bibbele irr pahrtulkota ne weenâ walloda ween, ko gan wiffi fallu eedshwotaji faproht, bet arridsan 3jas wallodas palohzischandâs; Jauna derriba 7nâs. Tohs baggatalos augus missione te irr neffusi zaur teem palihgeem no paganu tantahm. Zittas fallas jaw gandrihs ne warr wairs runnaht no missiones bet tiklai no swehtahm kristigahm basnizas draudschm; jo paganu gandrihs wairs newaid. Wisewairak Australiâ strahda Calenderu un Amerikaneru missiones-beedribas.

1. Ta leelaka falla Jaun-Ollante, drihs til leela ka Ciropa, bet tikpat ka Awrika bes juhremallas lihumeem un ar melneem zilwekeem. Semmes-widdus wehl mums naw pasihstams, bet pee juhremallahm Ciropèeri no wiffahm tantahm apmettuschees seltu rakt, kas te papilnam essoht. Melburnes pilfata irr Calenderu un Wahzu basnizas; tur dsihwo arri lihds 50 tuhft. Kineseri, kurreem no missionareem, kurreu starpâ arri weens kristihts Kinesers irr, Ewangeliums tohp fluddinahts, bet lihds schim wehl mas auglu warr redseht.

2. Masâ fallina pee Jaun-Ollantes deenas-widdus juhremallas, ar wahrdu Wandimensland, Londones missione turra weenu stazioni, kurreâ nabbagu skohlas behni 350 dahlderus famett preeksch missiones.

3. Ar jo leelaku preeku missiones-draugs greechahs us Jaun-Seelanti, ta sawz 2 fallas lihds 200 juhdses no Jaun-Ollantes, kurreâs no 110 tuhft. affins-fahrigeem laupigem eedshwotajeem jaw 80 tuhft. kristiti Deewa behni irr tappuschi. Tê strahda arri Brehmenes missione, bet wiffuwairak Londones missiones-beedriba. Tantas-beedri staiga zaur wiffu semmi un isdalla Bibbeles, kurreu starpâ arridsan printschî. Londones missione-beedriba dabbuja no Jaun-Seelantes kristiteem grabmatu ar 700 dahldereem pateizibas-naudas.

4. Jaun-Guinea, us seemela-pussi no Jaun-Ollantes, no 1853scha gadda strahda Goffnera missionari.

5. Jaun-Öbrides fallas, kurräs Erromanga ta leelaka. Te 1839tä gaddä teizams missionars Wikljams tappe nokants, un 1849tä gaddä 5 zilweft, kas ar lainwu pee mollas nahze, nolauti un apesti. Tatschu missionari naw wis apnikluschi arween atpakkaf greestees, kamehr teem isdewahs weenu stazioni eezelt. Pee tahs 1853schä gaddä atnahze tas, kas Wikljamu bij nokahwis, atdewe fawas brunnas un luhdse, lai tam fuhä mahzitajus.

6. Fidschi-fallas, ar 150 tuhft. eedfihwotajem. Metodistu beedriba të strahda, un Ewangeliums malligi ispleschahs. 1853schä g. tahds missionars wehl redseja weenu buhdiau, kurrä 18 zilweft preeksch meelasta tappe wahriti. Un nu missionareem jaturra Deewa kalposchana ap-palksch fillas debbes, jo tahdu leelu nammu tur naw, kur wissi klausitaji warretu sapulzetees. Wis-sur laudis brehz pehz mahzitajem un graham-tahm un labprah mahzitajem pasneeds laizigu pah-tilschanu; bet Deewam schehl ne warr dabuht til dauds mahzitajus, kä gribbetu; wehl tur irr zittas fallas, kurräs missionarus naw wis redsejuschi; un missionari ar affrahm raud un luhdsahs, lai nahktu teem palihgä, jo tee ne warr fawu darbu beigt. Pee juhrmallas irr smukka telts uszelta; të swehtdeenäs rihtä basnizas-kaudis sapulzejahs, zitti ar leelam lainwam, zitti kahjam pah kalneem nahkdami, wissi kohschi un tihri apgehrbti. Tur firdei ko preezatees; japeeminna, ka tee wehl nesenn atpakkaf bij tumfschi pagani, un nu Kristus isredseti un swehti.

7. Draugu-jeb Tonga-fallas, warr-buht 200 fallinas ar 30 tuhft. eedfihwotajem, kas wissi jaw kristiti irraid, winnu Behninsch, eefahkumä niknakais eka-deewu kalps un Ewangeliuma prettineeks, bet nu, Ewangeliuma tizzigs un pee fw, kristibas to wahrdu Georg peenehmis ar fawu laulatu draugu Scharlotti tee wisruh-pigee missiones-draugi; winsch faweem pawalst-neckeem kristigus liffumus irr demis, swehtdeenäs tohp wissas swehtitas, Behnineene atkal stipri mah-zahs Deewa wahrdu, jo — tä winna fakka — ne peeclahtohs, ka weens no winnas pawalstneckeem Bibbeli labbaki pasihä ne kä winna. Deewam

schehl schinnis fallas, tilpatkä Fidschi-fallas, 1858tä gaddä ar Sprantschu karrakuggi Kattolu missio-nari irr atnahluschi, Metodistu missiones-darbu, kas të tahdus labbus auglus irr nefs, isphstih.

8. Herwei-fallas, kurre leelakä ar wahrdu Koratonga, wairs paganu newaid. Jebchu masa tantina, tatschu ifgaddu famett wairak ne kä 2 tuhft. dahld. preeksch missiones un paschi usturra fawus mahzitajus. Preeksch Bihbeles wahrdeem tee irr malfajusch drikkes-maksu 1 tuhft. 616 dahld.; un nu jaw apgahda ohtru driikli; wissi behrni no 12 gaddeem jaw lassa Bihbeli. Woi tee ne aplaune muhs wezzus draudjes-lohjektus?

9. Sentitscha-fallas, kurre leelaka Ha-wai jaw pawissam kristiga irraid un 1830tä gad-dä falassija 20 tuhft. dahld. preeksch missiones, un arridsan missionarus isfuhä, kas ar Bostones mis-siones kuggi „Rihta swaigsi“ tohp pee paganu fallahm westi.

10. Tilpatt arri eet Kuggineeku-jeb Sa-möa-fallas, no kurrehm Londones missiones kug-gis John-Wikljams apmekle 97 fallas ar 110 tuhft. eedfihwotajem, pee kurreem 23 missio-nari no Ciropas, 40 mahzitaji no paganeem un 300 palihgi no paganeem strahda.

11. Selschaytes-fallas arridsan jaw pa-wissam kristigas, bet tohti no Kattolu missionareem speestas, kas ar Sprantschu karrakuggem të at-nahluschi. Kad Behnineene Pomareh tohs ne gribbeja peenemt, bet pee faweem mihkeem Lon-dones missionareem gribbeja turretees, ta tappe pee-speesta, fawu leelaku fallu Tahiti Spran-tischeem nodoht, kur nu isdsenn wissus Ewangeliuma missionarus; bet lihds schim tee eedfihwotaji ne laujahs peewiltees no Kattolu missionareem, bet ustizzigi un stipri turras pee Ewangeliuma mahzibas. Kad nu muhsu deenäs Enlantes Beh-nineene ar Sprantschu Keiseri leelä draudfiba dsh-wodama, tahdas masas fallinas deht ne gribb sa-reebtees, tad Londones missiones-beedribai buhs pa-wissom ja-atlahj fawa no Deewa til baggatigi ap-swehtita plauschanas druwa; warrbuht kä Spran-tschu Ewangeliuma missiones-beedriba winnas wec-tä warrehs nahkt.

Tas irr Deewa darbs pee Australias missiones. Tas pirmas missionars Kahrli's Wilfons, kas 1798tā gaddā ar pirmo Londones missiones luggis „Duff“ (kurra weetā nu jaw leelaks luggis „John-Willjams“ irr) pirmo reisi pee Australias sal-lahm atbrauze, tahdu baggatu fwehtibu pee Deewa wahrda irr peedfihwojis un 1858tā gaddā nomirris. Wirsch pateesi warreja fazzijt ar wezza Sihmeana wahrdeem: „Kungs, lai nu taws kalps meerā ais-ecet, jo mannas azzis tawu pestifichanu redsejufchas, ko tu preefch wisseem laudim effi fataifijis.“

Gr.

(Turplifam wairaf).

Sluddinaschanas.

Geymann J. Kubinsteina wadmallas-bohtē (Zel-gawā Keelajā celā, Schwelmannā nommā) warr atkal dabbut druschinnu-wadmalla par to lehtako maksu. Schi wadmalla arri geld preefch meschafargu apgehrba. 2

Schidu fwehtfu deht taps **Wezz-Jezeres** lobpu- un fregu-tirgus schinnī gaddā ne 5tā, bet 15tā **Septem-beri**, noturrechts. 1

Dohbeles tirgus, kas if gaddus tanni 28tā Augu- sta deenā irr, taps schinnī gaddā, fwehtfu deht, trefsch- deenā tanni 31mā **Augustā** noturrechts. 1

Wissi faimueeki un zitti andeles draugi — kas pehr- najā un aisepehnajā ruddent labbibu un linnsehlas pee „**Bajara**“ pee Schagarres (Masajem) wahrteem, irr

pahrdewufchi — tohy usāzinatt, atkal schinnī ruddent pee **Bajara** peebraukt, kur tee par sawu prezzi leelako tirgu dabbut. Par ittu labbahu linnsehlahm tohy Nihgas tirgus maksabts. Idras un wiffadas zittas at- schirras no linnsehlahm jeb labbibas tohy arri pee **Bajara** pirktas un labs tirgus par tahm maksabts. 2

Zelgawā, tanni 10tā **Augustā** 1860.

Bajars.

Wehrā leekama sinna lauzineekeem.

Wisseem lauzineekeem, — kas pehnajā ruddent manni apwellejufchi un mannam wahrdam un apsohlifichanai usitizzejufchi un sawas sehklas un linnus man weddufchi pahrdoh, kā arri sehklas tibriht, — falku firnigu pa- teizibu. Turklah arri scha gadda auglu fanemfichanas eefahumā tāpat teem, kas to jau sinu, kā arri teem, kas par to lihds schim wehl neso nam sinnaht dabbutjufchi, sinnamu daru, ka es arri schinnī rud- dent ar linnsehlu tibrihchanu darboshohs, tāpat arri frohna-sehklas un linnsehlas preefch elses kā arri lin- nus manā elses-pabrihki (Tohrna-kalnā) pirktu un apsohlu katram, kas sawas prezzes man pahrdohs, zil ween spehdams, wissu kā nahfahs pa prahtam isdarriht tā, ka katrs warehs pilnā meerā buht. Lai katram buhtu weeglaki tē peemestees, esmu pee trescha werstes- stabba us **Baufkas** zella eeriktejis eebraufschanu jeb sehklas-rubni, furrai tas wahrds: „**Peo treschas wer- stes**“ tē par to gabdahts, ka katram labba un droh- scha peemahjofchana atrohdamā. 2

Tohrna-kalnā pee Nihgas, 10tā **Augustā** 1860.

Karl Kr. Schmidt.

Bajara sluddinaschanā, kas 33schā Awifchu Nra irr, ne wajag stahweht „(Unnes)“ wahr- teem, bet „(Masajem)“ wahrteem.

Cabbibas un prezzu tirgus Nihgā tai 20. Augustā un Keepajā tai 20. Augustā 1860 gaddā.

M a f f a j a p a r:	Nihgā.		Keepajā.		M a f f a j a p a r:	Nihgā.		Keepajā.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Eschetw. (1 puhru) rudsu 175 lihds	1	80	2	—	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses	1	10	1	10
1/3 " (1 ") fweeschu 340 —	3	60	3	30	1/2 " (20 ") tabafa	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meeschu 175 —	1	80	1	80	1/2 " (20 ") schichtu appinu	3	—	2	50
1/3 " (1 ") ausu . —	1	25	1	—	1/2 " (20 ") schah. zubfu gall.	2	50	—	—
1/3 " (1 ") firnu 180 —	2	—	2	—	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt.	1	65	1	90	1/2 " (20 ") brakla linnu	1	45	1	20
1/3 " (1 ") bibdelet. —	2	50	2	50	1 muzzu linnu sehllu . . 5,50 lihds	6	—	5	50
1/3 " (1 ") „ fweeschu mil.	4	—	3	50	1 " filku . . . 9,00 —	9	50	8	50
1/3 " (1 ") meeschu putram.	2	25	—	—	10 puddu sartanas fahls . . .	4	80	4	60
10 puddu (1 birkawu) seena . 300 —	3	50	2	—	10 " baltas rupjas fahls . .	4	80	4	60
1/2 " (20 mahrz.) fweeska 360. —	3	80	3	—	10 " " swalkas " . . .	4	80	4	60

W r i h m d r i t z s e h t.

No juhrmallas-gubernements-augstas waldfichanas puffed: Collegienrath G. Blaeje, Zensur. Zelgawā, tai 23. **Augustā** 1860. No. 141.